

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

Obchodní akademie a Střední odborné učiliště Veselí nad Moravou, příspěvková organizace
Kollárova 1669, 698 01 Veselí nad Moravou

Minimální preventivní program OA a SOU Veselí nad Moravou

Č.j.	937/2022/OA-7
Vypracovala:	Ing. Yvona Štulíková, školní metodik prevence
Schválila:	Mgr. Alena Kobidová, ředitelka školy
Účinnost ode dne:	1. 9. 2022

Obsah

1. Současný stav problematiky	3
2. Minimální preventivní program.....	4
2.1 Stanovení cílů	4
2.2 Popis současného stavu.....	4
2.3 Školní poradenské pracoviště.....	5
2.4 Práce učitelů ve výuce	6
2.5 Práce třídních učitelů.....	7
2.6 Práce výchovného poradce	7
2.7 Prevence	8
2.8 Plán preventivních aktivit ve školním roce 2022/2023	9
3. Personální zajištění prevence ve školním roce.....	12
4. Cíle programu	13
5. Rámcový časový harmonogram.....	15
6. Kontakty s jinými organizacemi.....	16
7. Evaluace programu	17
Seznam použité literatury	18
Přílohy.....	19

1. Současný stav problematiky

V současné době se v této oblasti školy řídí dokumentem MPP, který je koncipován jako průběžný a návazný, pro každý školní rok je aktualizován. Vychází z metodických pokynů MŠMT v souladu s §29 odst. 1 a § 30 odst. 1 písm. C) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28. Je přizpůsoben specifickým podmínkám školy.

OA a SOU Veselí nad Moravou má cca 400 studentů různého sociálního a národnostního složení, studujících ve 3 oborech maturitních a 4 oborech učebních. Minimální preventivní program přihlíží k charakteristice školy (odloučené pracoviště) a k režimu vzdělávání (střídání teoretického a praktického vyučování).

Minimální preventivní program je zaměřen zejména na následující oblasti:

- prevence užívání návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky);
- oblast sociální prevence – výchova proti projevům násilí (šikana, rasismus, diskriminace, xenofobie, vandalismus);
- prevence záškoláctví, patologického hráčství;
- prevence kriminality;
- onemocnění HIV/AIDS a dalšími infekčními onemocněními.

2. Minimální preventivní program

2.1 Stanovení cílů

Dlouhodobé cíle – cílem prevence je formovat postoje žáků ke všem druhům rizikového chování, předcházet rizikovému chování i jeho možnému opakování. Dlouhodobý cíl zahrnuje výchovu ke zdravému životnímu stylu, osvojování pozitivního sociálního chování, vzdělávání školního metodika prevence, proškolení pedagogického sboru v oblasti primární prevence, učení se k respektu a toleranci na základě odlišnosti rasy, pohlaví, sexuální orientace, zdravotního stavu, účinně bránit vzniku a potírat projevy šikany mezi žáky, rozvíjení odpovědného chování vůči sobě i společnosti.

Střednědobé cíle – proškolení školního metodika prevence, prevence rizikového chování i mimo vyučování (zájmové útvary, exkurze, kurzy, výlety), prolínání témat prevence všemi oblastmi práce a života školy, zlepšování komunikační a asertivní dovednosti, sebeovládání a nenásilné zvládání konfliktů, podpora průběžného vzdělávání všech pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.

Krátkodobé cíle – určení hlavních témat na základě zmapování situace, informací od žáků i pedagogů, poskytování žákům informace o rizikovém chování (nástěnka, besedy, knihovna), shromažďování dostupných informací o institucích, organizacích a odbornících v regionu a využívání jejich znalostí a zkušeností, prohlubování informovanosti pedagogického sboru a třídních učitelů v oblasti prevence rizikového chování, vyhrazení určitého počtu hodin pro školní preventivní aktivity – třídnické hodiny, spolupráce s rodiči také formou nabízení didaktických materiálů a poradenskou činností.

Cíle a záměry našeho minimálního preventivního programu vycházejí z hodnocení předcházejícího období a výskytu současných problémů na naší škole.

2.2 Popis současného stavu

Obchodní akademie a Střední odborné učiliště Veselí nad Moravou poskytuje vzdělání ve 3 maturitních oborech a 4 učebních oborech. Školu navštěvuje cca 400 žáků různého sociálního a národnostního složení. Ve škole působí celkem 44 pedagogů a 4 asistenti pedagoga. Poskytování poradenských služeb ve škole zabezpečuje školní poradenské pracoviště, ve kterém působí výchovná a kariérová poradkyně a dvě školní metodičky prevence. Na škole působí školská rada a školní parlament. Tyto subjekty přispívají k řešení některých dílčích problémů.

Mezi žáky naší školy se objevují následující formy rizikového chování:

- kouření (tabakismus),
- alkohol,
- drobné projevy intolerance,
- množství času tráveného na počítači,
- mobilní telefony,
- problém respektovat řád,
- záškoláctví,

- vandalismus.

V rámci realizace MPP škola připravuje aktivity zaměřené na prevenci rizikového chování. Škola se pravidelně zapojuje do preventivních projektů vyhlašovaných Jihomoravským krajem. V roce 2022 zřizovatel úspěšně podpořil preventivní projekt školy s názvem „Místo pro tebe“, který je zaměřen na primární, specifickou a efektivní prevenci rizikového chování žáků a posílení sociálního klimatu tříd a školy.

2.3 Školní poradenské pracoviště

Činnosti a poradenské služby ŠPP:

- spolupráce se všemi subjekty školy, vytváření široké základny primární prevence školní neúspěšnosti a rizikového chování,
- příprava podmínek integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků mimořádně nadaných a žáků se zdravotním postižením,
- koordinace služeb s ostatními poradenskými zařízeními,
- podpora budování vyšší úrovně sociálního klimatu školy,
- vytváření návrhů efektivního řešení problémů vzniklých během studia – špatný prospěch, vyloučení ze školy, zájem o přestup na jinou školu aj.,
- neodkladné řešení problémů spojených se školní docházkou,
- udržování kvalitní spolupráce a komunikace mezi školou, rodiči a poradenskými zařízeními,
- poskytování konzultační pomoci rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu,
- předcházení všem formám rizikového chování, zajišťování preventivních programů,
- tvorba plánu pedagogické podpory, individuálně vzdělávacího plánu, sledování a vyhodnocování účinnosti těchto opatření,
- metodická podpora učitelů,
- kariérové poradenství.

Personální obsazení ŠPP

Výchovná poradkyně, vedoucí ŠPP – PhDr. Miroslava Zajíčková

Výchovná poradkyně zejména:

- spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, SPC a SVP,
- provádí vyhledávání žáků, kteří potřebují pomoc a jejichž výchova, vzdělávání nebo psychický a sociální vývoj vyžadují speciální péči,
- řídí zpracování, kontrolu a vyhodnocování plánů pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánů,
- řídí přípravu, realizaci a hodnocení podpůrných opatření žáků,
- pomáhá v kariérovém poradenství a spolupracuje s učiteli odborných předmětů, kteří se orientují na volbu profese,
- metodicky pomáhá třídním učitelům při řešení aktuálních problémů třídních kolektivů,
- podílí se na realizaci preventivního programu školy a pomáhá při jeho vytváření,
- spolupracuje se školními metodickými preventivními

- spolupracuje s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka,
- chrání práva žáka v prostředí školy.

Školní metodicky prevence

- Mgr. Milada Niklová – školní metodická prevence pro OA
- Ing. Yvona Štulíková – školní metodická prevence pro SOU

Školní metodicky prevence zejména:

- spolupracují s výchovnou poradkyní a třídními učiteli,
- zpracovávají a realizují minimální preventivní program a školní preventivní strategii,
- sledují aktuální situaci na škole a inovují strategie přístupu k prevenci,
- poskytují odborné vedení a metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům školy při realizaci preventivního programu školy a při provádění jednotlivých preventivních aktivit,
- spolupracují s institucemi, které zajišťují odbornou pomoc v problematice prevence a zneužívání návykových látek,
- zajišťují informovanost žáků, rodičů nebo jejich zákonných zástupců o činnosti institucí, které poskytují pomoc drogově závislým dětem,
- spolupracují se středisky výchovné péče, s krizovými centry a dalšími institucemi, které poskytují primární, sekundární i terciální péči ve státních i nestátních zařízeních,
- pro nově příchozí žáky ve spolupráci s ostatními pracovníky ŠPP a třídními učiteli organizují a realizují adaptační pobyty,
- podílí se na akcích pořádaných školou v oblasti volnočasových aktivit.

Kariérové poradkyně

- PhDr. Miroslava Zajíčková – kariérová poradkyně pro OA
- Ing. Jana Rieglová – kariérová poradkyně pro SOU

Kariérové poradkyně působí na škole jako podpora žáků při vstupu na trh práce, a to včetně žáků s potřebou podpůrných opatření, se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků ohrožených předčasným odchodem ze vzdělávání. Kariérové poradkyně připravují a realizují se žáky společná i individuální setkání, která vedou k objevování jejich zájmů, preferencí, předpokladů a vhodných směrů vzdělávání a profesní orientace směřující k výběru povolání při vstupu na trh práce či následného dalšího studia.

2.4 Práce učitelů ve výuce

Práce učitelů ve výuce je zaměřena na rozvíjení a upevňování pozitivních vlastností žáků, na rozvoj jejich komunikačních dovedností – spolupráce v týmu, vhodné využití volného času, podporu zdravého životního stylu a rovněž na pozitivní interakci mezi žáky. Odborná témata jsou objasňována v řadě předmětů, zejména v občanské výchově a ZSV (oblast sociálně právní), v hodinách českého jazyka zadáváme zpracování preventivních témat. Ve všech ročnících se žáci učí užívat jazyk k přijímání, sdělování a výměně informací, přesvědčivě prezentovat a obhajovat své názory, argumentovat, ale také naslouchat druhým, uplatňovat normy kulturního chování a v hodinách literatury se učí vnímat estetické hodnoty. V hodinách tělesné výchovy se zabývají významem

pohybu pro zdraví, potřebou relaxace, dodržováním fair play, zdravotnickou pomocí. V hodinách praxe jsou vedeni k dodržování bezpečnosti a ochrany osob v pracovním prostředí.

2.5 Práce třídních učitelů

Třídní učitel spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů, podílí se na realizaci preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě. Motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se Školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy. Zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci nezletilých žáků třídy. Získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

2.6 Práce výchovné poradkyně

Výchovná poradkyně vykonává standardní činnosti podle přílohy č. 3 Vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách.

Poradenské činnosti

- 1) Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, tj. zejména:
 - koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství – kariérový vzdělávání a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka,
 - základní skupinová šetření k volbě povolání, administrace, zpracování a interpretace zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků,
 - individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti ve spolupráci s třídním učitelem,
 - poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků ve spolupráci s třídním učitelem,
 - spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,
 - zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích Úřadu práce ČR a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek,
 - poskytování služeb kariérového poradenství žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám.
- 2) Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, včetně spolupráce na přípravě, kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni.

- 3) Zprostředkování vstupní a průběžné diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání a intervenční činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané žáky ve školských poradenských zařízeních.
- 4) Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- 5) Příprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků.
- 6) Poskytování služeb kariérového poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Metodické a informační činnosti

- 1) Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy:
 - v otázkách kariérového rozhodování žáků,
 - s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory,
 - s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
 - s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů,
 - v práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky.
- 2) Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence pedagogickým pracovníkům školy.
- 3) Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.
- 4) Předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.
- 5) Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.
- 6) Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
- 7) Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

2.7 Prevence

Specifická prevence je uskutečňována ve spolupráci s odborníky z PPP Hodonín, sociálními pedagogy, lektory v oblasti primární prevence, Městskou policií Veselí nad Moravou, Policií ČR. V každém školním roce jsou plánovány cykly přednášek k problematice šikany, mentální anorexie, drog, kouření a alkoholismu. Mapujeme sociální klima tříd pod vedením psychologa. Žáci jsou upozorňováni

na nebezpečné situace při internetové komunikaci, účastní se vzdělávacího preventivního programu zaměřeného na nebezpečné komunikační jevy související s používáním ICT – E-Bezpečí, které připravila Univerzita Palackého Olomouc. V rámci potlačování rasismu a xenofobie alespoň jednou za dobu studia žáci navštíví některý z vyhlazovacích táborů 2. světové války nebo pietní místa v Lidicích, Ležákách. Probíhají semináře s odborníky, kteří se zabývají programy primární prevence na téma holocaust. Konají se besedy s diskusí s dalšími odborníky, kteří se zabývají programy primární prevence na téma AIDS, drogy, kariérové poradenství aj. Ve spolupráci s Policií ČR probíhají besedy na téma trestní odpovědnost mladistvých, žáci se pravidelně účastní akce Den s Policií ČR a workshopu sebeobrany. Žáci opakovaně navštěvují Okresní soud v Hodoníně, absolvují odborné přednášky z Úřadu práce, Živnostenského úřadu ve Veselí nad Moravou.

Škola rozvíjí pozitivní vztah k pohybovým aktivitám, upevňování vztahu ve skupině, schopnosti vzájemné spolupráce, nabízí alternativy využití volného času. Učitelé se věnují žákům při mimoškolních činnostech a aktivitách, organizují školní zájezdy, sportovní kurzy a adaptační kurzy prvních ročníků, kde se žáci učí žít spolu i mimo lavice. Soutěže jsou nedílnou součástí celého školního roku, například sportovní soutěže: futsalová liga „Futsal ano-drogy ne“, nohejbal, basketbal, stolní tenis, cvičení v posilovně, pohár českého florbalu SŠ Challenge cup, vánoční turnaj tříd ve volejbalu a futsalu, florbal. Pro žáky jsou organizovány zážitkové aktivity, např. zájezd do Prahy, Vídně, plavba lodí na Baťově kanálu, sportovní kurz v Itálii, návštěva různých kulturních akcí a divadelních představení.

Cílem těchto aktivit je rozšiřování poznatků a dovedností žáků, vytváření pozitivní atmosféry v rámci školy a posilování sociálního citění.

2.8 Plán preventivních aktivit ve školním roce 2022/2023

Ve školním prostředí

- 1) Projekt „Místo pro Tebe“ – cílem je podpořit mezilidské vztahy, orientovat se na vzájemnou komunikaci mezi žáky, na práci se třídou i jednotlivci, péči o profesní a osobnostní rozvoj pedagogů.
- 2) Přednáška o holocaustu – cílem výukového programu je zvýšit u žáků povědomí o závažnosti rasových predsudků a nebezpečí projevu nenávisti vůči příslušníkům jiných ras a národností.
- 3) Přednáška o HIV/AIDS – cílem je informovat žáky o nebezpečí viru HIV, přimět žáky zamyslet se nad rizikovým chováním v partnerských vztazích a ukázat jeho důsledky, zároveň nabídnout řešení a motivovat je ke změně smýšlení i chování.
- 4) Přednáška Policie ČR – právní vědomí – cílem je seznámit žáky s činností policie a jejími pravomocemi, poukázat na kriminogenní faktory ve společnosti ovlivňující chování jedince, zvyšovat u žáků sociální kompetence, formovat jejich postoje a názory, posilovat u žáků zdravé sebevědomí, učit je hledat a nacházet alternativní řešení problémů, přispět k eliminaci prvního kontaktu a experimentu s drogou a jejich následného užívání a ke snížení kriminality.
- 5) Přednáška Policie ČR – cílem je zvýšit ohleduplnost v roli účastníka silničního provozu, a to jak z hlediska řidiče, tak z pozice chodce, zdůraznění nebezpečí požití návykových látek a následné účasti v dopravě jak z pohledu řidiče, tak z pohledu chodce.

- 6) Beseda se zástupci ÚP – cílem je poskytnout žákům aktuální informace a praktické rady v oblasti pracovních příležitostí, poradenských služeb včetně moderních forem hledání práce.
- 7) Beseda s personalistou – cílem je seznámit žáky s požadavky zaměstnavatelů na absolventy především s ohledem na jejich měkké kompetence, ale také způsob vystupování, psaní CV a žádosti o přijetí do pracovního poměru, vedení přijímacího pohovoru, možnostmi dalšího rozvoje a způsobu jednání se zástupci firmy.
- 8) Beseda se zástupci Armády ČR – cílem je přiblížit žákům organizaci a strukturu české armády, její úkoly při obraně státu, řešení krizových situací, možnosti vysokoškolského studia i pracovního uplatnění.
- 9) Přednáška E-bezpečí zaměřená na prevenci, intervenci a osvětu spojenou s rizikovým chováním na internetu a souvisejícími fenomény.
- 10) Vedení komunitního kruhu sociálním pedagogem se záměrem rozvoje sociálních dovedností žáků.
- 11) Muzikoterapie, která ve své praxi využívá různé kvality a působení hudby k harmonizaci, k rozvíjení komunikace a sociálních vztahů, k emočnímu uvolnění, k sebevyjádření i seberealizaci.
- 12) Odborný kurz a seminář pro pedagogy školního poradenského pracoviště.

Mimo školu

- 1) Exkurze do koncentračního tábora v Osvětimi – dle zájmu žáků.
- 2) Poznávací zájezd do Prahy, Vídně – dle zájmu žáků.
- 3) Návštěva Okresního soudu Hodonín – cílem je prevence rizikového chování žáků a osobní prožitek ze soudního řízení.
- 4) Návštěva K-centra – cílem je prevence rizikového chování žáků a osobní prožitek.
- 5) Návštěva divadelního a filmového představení – průběžně během roku dle aktuální nabídky.
- 6) Adaptační programy pro žáky 1. ročníků OA ve spolupráci s psychologem PPP Hodonín ve středisku Nová Lhota – Vápenky – cílem programu je posílit adaptaci nových žáků při nástupu do školy. Rozvíjí myšlenku aktivního přístupu žáků k ovlivňování vztahů ve vlastní třídě. Úkolem programu je rozvoj, nácvik a posilování komunikačních dovedností, motivace ke zdravému životnímu stylu, zvyšování sociální kompetence, rozvoj zdravého sebevědomí. Posiluje schopnost vyrovnávat se s neúspěchy a problémy souvisejícími s úskalími tohoto věku. Je zaměřen na prevenci rizikového chování. Techniky pracují na principu vlastního prožitku a zkušeností, nácviku psychosociálních dovedností (komunikace, umění naslouchat, sebeprosazení, zvládání konfliktů a stresu, řešení problematických životních situací).
- 7) Adaptační programy pro žáky 1. ročníků SOU – cílem je bližší poznání budoucích spolužáků a rychlejší navázání kontaktů v kolektivu, budování dobrého klimatu třídy, předcházení rizikovým projevům chování ve skupině. Součástí jsou i etické dílny pod záštitou PPP Hodonín.
- 8) Lyžařský výcvikový kurz pro 1. ročníky.

V komunitě

- 1) Sportovní aktivity a soutěže pořádané školou – futsalová liga „Futsal ano-drogy ne“, nohejbal, basketbal, stolní tenis, cvičení v posilovně, pohár českého florbalu SŠ Challenge cup, vánoční turnaj tříd ve volejbalu a futsalu aj. Cílem je naučit žáky kvalitně vyplňovat volný čas pomocí volnočasových aktivit, motivovat ke kreativitě, zaměřit je na zdravý životní styl.

3. Personální zajištění prevence ve školním roce

Výchovná poradkyně

PhDr. Miroslava Zajíčková

Metodičky prevence

Mgr. Milada Niklová – školní metodik prevence pro OA

Ing. Yvona Štulíková – školní metodik prevence pro SOU

Kariérové poradkyně

PhDr. Miroslava Zajíčková – kariérová poradkyně pro OA

Ing. Jana Rieglová – kariérová poradkyně pro SOU

4. Cíle programu

Prevence rizikového chování u dětí a mládeže se v tomto školním roce zaměřuje především na aktivity v oblastech prevence:

- agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimedií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie,
- záškoláctví,
- závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling,
- rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů,
- spektrum poruch příjmu potravy,
- negativní působení sekt,
- sexuální rizikové chování.

Další cíle

- Dobrá informovanost všech žáků školy v oblasti rizikového chování.
- Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.
- Podpora vlastních aktivit žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.
- Začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.
- Zapojení celého pedagogického sboru školy do systému prevence.
- Aktivní spolupráce s rodiči žáků, otevřenost vůči veřejnosti.

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

- Výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování.
- Akce zaměřené na zvyšování právního povědomí (využití nabídek různých druhů spolupráce s Policií ČR a městskou policií).
- Zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalizmu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
- Na základně průzkumu zaměřeného na zneužívání návykových látek věnovat i nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření.
- Dovednost volby správné životosprávy.
- Přednášky, besedy a pořady věnované sexuální výchově a prevenci AIDS (absolvování vybraných pořadů dle nabídky na základě zkušeností s jejich úrovní z minulých let).
- Akce zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie.
- Zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, adaptačních kurzů, exkurzí, ŠVP, lyžařského výcvikového kurzu atd.
- Organizování akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (tematické dny, sportovní akce atd).
- Široká nabídka volnočasových aktivit.
- Účast v odborných, sportovních a jiných soutěžích.
- Ekologická výchova (návštěva spalovny odpadů, zapojení do vyhlášených ekologických soutěží jako v min. letech, viz sběr plastových lahví a umělohmotných vršků apod).

- Školní parlament – rozvíjí zodpovědnost žáků za širší společenství a vzájemné soužití. Je prostorem pro zapojení žáků do organizace školy. Pravidelná setkání umožňují kontinuální práci a prevenci problémů ve třídách.
- Besedy se zástupci ÚP – poskytují žákům aktuální informace a praktické rady v oblasti pracovních příležitostí, poradenských služeb včetně moderních forem hledání práce.
- Besedy s personalistou – seznámení žáků s požadavky zaměstnavatelů na absolventy především s ohledem na jejich měkké kompetence, ale také způsob vystupování, psaní CV a žádosti o přijetí do pracovního poměru, vedení přijímacího pohovoru, možnostmi dalšího rozvoje a způsobu jednání se zástupci firmy.
- Besedy se zástupci Armády ČR – přiblížení žákům organizaci a strukturu české armády, její úkoly při obraně státu, řešení krizových situací, možnosti vysokoškolského studia i pracovního uplatnění.

Aktivita zaměřená na rodiče a veřejnost

- Seznámení rodičů s MPP v rámci třídních schůzek.
- Nabídka konzultačních hodin třídních učitelů, výchovné a kariérové poradkyně, školních metodiček prevence.
- Nabídka propagačních materiálů o drogách.
- Seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami.
- Na schůzkách hovořit o nebezpečí drog zejména u starších žáků, kterým rodiče povolují účast na diskotékách.
- Seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků se záškoláctvím.
- Informovanost občanů prostřednictvím místního periodika o programu školy v oblasti prevence rizikového chování a zdravého životního stylu.

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů ve škole jsou využívány dotazníkové, práce třídních učitelů, připomínky žáků a školní samospráva, schránka důvěry, třídnické hodiny, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné, v případě potřeby je přizvána pracovnice PPP nebo jiný odborný pracovník.

5. Rámcový časový harmonogram

Ročník	Předmět	Téma
1.	Občanská nauka, Základy společenských věd	Sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti, řešení krizových finančních situací, sociální zajištění občanů. Rasy, etnika, národy a národnosti, majorita a minority, klady vzájemného obohacování a problémy multikulturního soužití, migrace v současném světě, migranti, azy-lanti. Stárnutí populace, nezaměstnanost, genderové problémy, ageismus, společnost tradiční a moderní, pozdně moderní společnost, společenské vrstvy, elity a jejich úloha.
2.	Občanská nauka, Základy společenských věd	Občanská participace, občanská společnost, občanské ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití, slušnost a dobré chování jako základ demokratických vztahů mezi lidmi. Rodinné právo, manželé a partneři, děti v rodině, do-mácí násilí. Trestní právo: trestní odpovědnost, tresty a ochranná opatření orgány činné v trestním řízení (policie, státní zastupitelství, vyšetřovatel, soud), specifika trestné čin-nosti a trestání mladistvých.
3.	Občanská nauka, Základy společenských věd	Holocaust a další zločiny nacismu. Etika a její předmět, základní pojmy etiky, morálka, mravní hodnoty a normy, mravní odpovědnost a rozho-dování, svoboda, svobodná vůle, svědomí, hodnotová orientace, pomoc potřebným lidem, životní postoje a principy, vlastní zájem a angažovanost pro obecné dobro.
4.	Občanská nauka, Základy společenských věd	Čest, úcta, svědomí. Člověk, národ, vlast; etnické, náboženské, sociální sku-piny a komunity, význam spolupráce; prosociální jed-nání. Svoboda a odpovědnost. Ženy a muži, genderová rovnost. Osobnost člověka a její rozvoj, společenské chování a profesní vystupování.

6. Kontakty s jinými organizacemi

Oblast školství

	Adresa	Telefon	e-mail
pedagogicko-psychologická poradna	Kollárova 1660, 69801 Veselí nad Moravou	+420 518 324 112	mrkva@ppphodonin.cz
krajská protidrogová koordinátorka	Žerotínovo nám. 3/5 602 00 Brno	+420 541 658 310	mozna.lenka@kr-jihomoravsky.cz

Oblast sociálních věcí

	Adresa	Telefon	e-mail
sociální odbor, kurátoři	Odbor sociálních věcí a zdravotnictví tř. Masarykova 119 698 01 Veselí nad M.	+420 518 670 220	v_svz@veseli-nad-moravou.cz

Policie ČR, Městská policie

	Adresa	Telefon	e-mail
Služba kriminální policie – oddělení nezletilých	por. Bc. Petr Zámečník preventista pro ÚO Hodonín	+420 974 633 207, +420 724 862 133	petr.zamecnik@pcr.cz
Obvodní oddělení Policie ČR	Obvodní oddělení Veselí nad Moravou Masarykova 115 698 01 Veselí nad Moravou	+420 974 633 520	ho.oop.veseli.sekret@pcr.cz

Specializovaná pracoviště

	Telefon	e-mail
Specializované služby pro kuřáky tabáku: Národní linka pro odvykání kouření	800350000	https://www.bez cigaret.cz/
Adiktologické ambulance pro děti a dorost a další organizace zaměřené na poradenství a léčbu v oblasti závislostí a na primární prevenci		https://www.drogy-info.cz/mapa-pomoci/
Certifikované lékárny		http://www.lekarnici.cz/Pro-verejnost/Odborne-poradenstvi-v-lekarnach.aspx
Centra pro závislé na tabáku		http://www.slzt.cz/centra-lecby

7. Evaluce programu

Školní rok 2021/2022 byl díky loňské distanční výuce specifický ve všech oblastech vzdělávání. Škola řešila opětovné začlenění žáků do prezenční výuky. Ve velké míře jsme tak eliminovali nežádoucí jevy, zejména pak záškoláctví a poruchy pozornosti. V průběhu školního roku jsme nabídli žákům konzultační hodiny a v souladu s pokyny MŠMT jsme se zapojili do programu „Národního plánu doučování“. Cílem programu bylo zajistit doučování žákům, kterým hrozil školní neúspěch, došlo u nich k vážnému zhoršení výsledků vzdělávání. Naše úsilí se pak odrazilo v úspěšnosti žáků při skládání maturitních a závěrečných zkoušek. Veškeré naplánované akce i aktivity byly uskutečněny.

Úkoly pro příští školní rok

Nejdůležitější úkoly:

- a) prohloubit a zkvalitnit spolupráci s rodiči,
- b) dále zkvalitňovat naplnění cílů,
- c) pokračovat v rozvíjení toho, co se v uplynulých letech osvědčilo,
- d) podpořit aktivitu a práci žáků ve studentském parlamentu.

Ve Veselí nad Moravou 1. září 2022

Ing. Yvona Štulíková
školní metodik prevence

Seznam použité literatury

Miovský, M., Skácelová, L., Čablová, L.: Doporučená struktura a rozsah Minimálního preventivního programu školské prevence rizikového chování. Praha: Univerzita Karlova v Praze & Togga, 2012.

Miovský, M., Skácelová, L., Zapletalová, J., Novák, P.: Primární prevence rizikového chování ve školství. Praha: Sdružení SCAN, Univerzita Karlova v Praze & Togga, 2010.

Zákony, vyhlášky a metodické pokyny

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v platném znění

Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. MSMT–21149/2016

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21291/2010-28

Přílohy

Krizový plán školy

Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případě podezření či výskytu šikany a návykových látek mezi žáky. Krizový plán je součástí Minimálního preventivního programu. Základem je Metodický pokyn MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č. j. MŠMT-21149/2016 a Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28).

Prevence a postup v případě řešení šikany

- 1) Všichni pedagogičtí pracovníci školy při svém kontaktu se žáky při vyučovacích hodinách i mimo ně, v areálu školy a na mimoškolních akcích sledují chování žáků vůči sobě navzájem, ve vztahu k žákům zachovávají profesionální přístup. Zvýšenou pozornost je třeba věnovat nejen přímým, ale především nepřímým znakům šikanování.
- 2) Třídní učitel je v pravidelném kontaktu se žáky třídy, na třídnických hodinách se zajímá o problémy žáků a o jejich vzájemné vztahy. V případě výskytu konfliktů se pokouší zjistit jejich příčinu a zamezit dalšímu rozvoji.
- 3) V případě podezření na výskyt šikany nebo chování, ze kterého by se mohla šikana vyvinout, neprodleně každý z pedagogů o věci informuje třídního učitele.
- 4) Třídní učitel ihned informuje školního metodika prevence, popř. výchovného poradce a upozorní na problém všechny pedagogy, kteří se třídou pravidelně pracují, požádá je o spolupráci při sledování třídy.
- 5) Třídní učitel se ve spolupráci se školním metodikem prevence, popř. výchovným poradcem a zástupkyní ředitelky školy pro TV pokusí získat více informací o vývoji vztahů mezi žáky třídy. Způsob projedná s výchovným poradcem. Žádný z pedagogů žáky nebude předem v této věci kontaktovat ani provádět vyšetřování. Školní metodik prevence, popř. výchovný poradce o situaci informuje ředitelku školy.
- 6) Při potvrzení podezření na výskyt šikany školní metodik prevence, výchovný poradce ve spolupráci s vedením školy provedou hlubší vyšetření situace. Při šetření postupují podle metodického pokynu MŠMT 21149/2016.
- 7) Pokud se vyšetřováním prokáže výskyt šikany v třídním kolektivu, je nutná důsledná ochrana oběti, popř. obětí, informování třídy o výsledcích vyšetřování včetně dalšího postupu a kázeňských opatření pro agresory. S výsledky vyšetřování jsou vedením školy seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci. Informace třídy předá vedení školy ve spolupráci se školním metodikem prevence, výchovným poradcem a třídním učitelem, ochranu oběti a sledování třídy zajistí všichni pedagogičtí pracovníci.
- 8) Školní metodik prevence, popř. výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem, popř. vedením školy informuje o výsledcích vyšetřování a dalším postupu zákonné zástupce agresora (agresorů), ale také zákonné zástupce oběti.

- 9) Škola má k dispozici pro zastavení násilí agresorů běžná, ale i mimořádná nápravná opatření. Uvedeme některá, která přicházejí při šikanování v úvahu: výchovná opatření (napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitelky školy; podmíněné vyloučení a vyloučení ze školy, snížení známky z chování; převedení do jiné třídy, pracovní či výchovné skupiny (je třeba individuálně posoudit efektivitu tohoto opatření, aby nedošlo k přesunutí šikany do nového prostředí a podmínek); vyloučení ze školy při opakování násilí po rozhodnutí výchovné komise, ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu; ředitelka školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu; škola umožní agresorovi individuální výchovný plán.

Prevence a postup v případě kyberšikany

- 1) Pedagogický pracovník podpoří oběť a zajistí bezpečí. Zklidní oběť – doporučí, aby ukončila komunikaci s pachatelem. Zajistí, aby kyberšikana dále nepokračovala – odstraní závadný obsah z internetu, smaže videa/fotografie, blokuje agresora... může být ve spolupráci s rodiči.
- 2) Zajistí co nejvíce důkazních materiálů. Před tím, než se to smaže – ULOŽIT, VYTISKNOUT, VYFOTIT...
- 3) Incident vždy vyšetří. Může využít podpory externích institucí. Zjistí, kde incident probíhal, jak dlouho trval, kdo se do něj zapojil, jaký dopad měl na oběť, jakými technickými prostředky lze útok zastavit apod.
- 4) Informuje rodiče oběti i agresora. Poučí rodiče, jaký bude postup řešení na úrovni školy.
- 5) V případě potřeby konzultuje řešení s dalšími institucemi – konzultace především trestů – zřizovatel, ČŠI.
- 6) Zvolí odpovídající opatření. Dle závažnosti: ústní domluva, písemné sdělení rodičům, výchovná komise, napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitelky školy, snížená známka z chování, informování OSPOD/ Policie ČR.
- 7) Realizuje preventivní opatření. Třídnické hodiny, workshop na téma Bezpečné chování na internetu, další práce s agresorem, další práce s obětí, informace zasažených žáků i rodičů o výsledcích šetření a udělených trestech.

Prevence a postup v případě výskytu návykových látek

V případě zjištění držení, popřípadě zneužití návykové látky žákem je závazný následující postup:

- 1) Pedagogický pracovník zabráni žákovi/žákům v distribuci, popř. konzumaci návykové látky, látku odebere a zajistí. Škola neprovádí testování žáků na zneužití návykových látek.
- 2) Ihned informuje vedení školy o dané situaci.
- 3) Zadrženou látku je nutné uložit v obalu u vedení školy, látku netestovat.

- 4) Pedagogický pracovník posoudí zdravotní stav žáka/žáků. O situaci neprodleně informuje zákonné zástupce žáka, v případě akutního ohrožení zdraví zajistí odbornou pomoc lékaře.
- 5) Provede stručný písemný záznam o dané situaci opatřený podpisy svědků a podpisem žáka, u kterého byla látka zjištěna. Záznam je uložen v písemné agendě školního metodika prevence.
- 6) V případě zjištění výskytu návykové látky vedení školy informuje Policii ČR. Zástupcům Policie ČR je předána zajištěná látka a kopie záznamu o situaci. V případě zadržení alkoholu je vrácen zákonným zástupcům žáka.
- 7) Žák, podezřelý z držení a ze zneužití návykové látky, pokud jeho stav nevyžaduje lékařskou pomoc, musí být do příjezdu Policie ČR držen v izolaci pod dohledem pedagogického pracovníka nepřetržitě. Nikdo z pedagogických pracovníků nesmí provést u žáka osobní prohlídku.
- 8) Školní metodik prevence písemně informuje o situaci pracovníky Odboru sociální péče a popřípadě úřadu, do jehož agendy žák patří trvalým bydlištěm.
- 9) Věc projedná třídní učitel ve spolupráci s výchovným poradcem a školním metodikem prevence se zákonnými zástupci žáka. Na této schůzce jsou rodičům poskytnuty informace o možnostech odborné pomoci.
- 10) Kázeňská opatření jsou žákům udělena v souladu se Školním řádem.

Prevence a postup v případě výskytu extrémistického chování

Za extremistické chování lze považovat takové, které je vědomě konáno ve prospěch politických, náboženských a etnických hnutí a ideologií, která směřují proti základům demokratického ústavního státu. U žáků se zpravidla jedná pouze o dílčí postoje a formy podpory, které mají často pouze slabý ideologický základ.

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového či národnostního původu tyto příslušníky těchto skupin hodnotí a případně (ve formě „tvrdého rasismu“) je i poškozují.

Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojmány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci.

Antisemitské jednání je takové, které poškozují objekt židovského charakteru kvůli tomu, že tomuto objektu přisuzuje určité negativní vlastnosti či symbolický význam na základě subjektivní percepce židovství.

Extremismus lze dělit na:

- pravicový (odmítá rovnost lidí a na tomto základě potlačuje svobodu některých z nich);
- levicový (absolutizuje rovnost lidí na úkor individuální svobody);
- náboženský (nárokuje suverenitu náboženského vyznání na úkor excesivního porušení lidských práv a individuální svobody);
- etnicko-regionální (nárok na suverenitu a separaci vlastního etnika anebo regionu vede k excesům potlačování svobody jiných);
- environmentální (zájmy subjektivně pojaté přírody a jejich částí jsou nadřazeny demokratickým principům a prosazovány excesivně na úkor lidské svobody).

V případě zjištění je závazný následující postup:

- 1) Zjistit hloubku extremistického přesvědčení či rasistických, xenofobních anebo antisemitských postojů u jednotlivců a zjistit jejich případné vazby na extremistickou scénu mimo školu.
- 2) Zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole.
- 3) Vyvolat diskusi o problémech souvisejících s uvedenými postoji s cílem odhalit jejich příčinu.
- 4) Nabídnout alternativní volnočasové aktivity.
- 5) Zaměřit výuku na tyto problémy.
- 6) Okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory.
- 7) Pozvat experty k diskusi se žáky.
- 8) Informovat rodiče v případě zjištění uvedených hlouběji zakotvených postojů a nabídnout jim spolupráci.
- 9) V případě závažných projevů (především násilných) informovat bezpečnostní složky (Policii ČR).

Prevence a postup v případě výskytu krádeží a vandalismu

Krádeže jsou protiprávním jednáním, a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.

Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Škola žákům doporučuje nenosit cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním. Pedagogové vedou žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Postup při nahlášení krádeže žákem:

- 1) Z události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného.
- 2) Věc předat orgánům činným v trestním řízení ohlášením na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR, nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Preventivní postup proti vandalismu:

Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti. V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

Postup při vzniku škody:

- 1) Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka.

- 2) V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody.
- 3) V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

Prevence a postup v případě výskytu domácího násilí a CAN (syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte)

Žáci jsou seznámeni s problematikou a možnými postupy v rámci celostátních i regionálních organizací, včetně ŠPP a pedagogů.

Postup:

- 1) Jednání se svědky (informátory).
- 2) Jednání se žákem (žáky) – individuální přístup.
- 3) Při podezření, že žák je vystaven takovému jednání – informujeme OSPOD, Policii ČR (158) a popř. ošetřujícího lékaře.
- 4) NEKONTAKTUJEME RODIČE (!!!) – ZAJISTIT OCHRANU OBĚTI.
- 5) Kontakt na odbornou pomoc oběti.
- 6) Provést zápis.

Ve Veselí nad Moravou 1. září 2022

Ing. Yvona Štulíková
školní metodik prevence